

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/6/2002

INSTYTUCJE PUBLICZNE W OPINII SPOŁECZNEJ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2002

- Prezentowane obecnie dane dotyczą ocen różnych instytucji publicznych w porównaniu z ich ocenami sprzed ostatnich wyborów parlamentarnych. W stosunku do stanu sprzed września 2001 roku poprawiły się opinie o działalności naczelnych organów państwa: rządu, Sejmu, Senatu. Obecnie niemal dwie piąte badanych (39%) wystawia rządowi oceny pozytywne i taki sam odsetek - negatywne. Mimo że lepsze są opinie o działalności zarówno Sejmu (wzrost ocen pozytywnych z 21% do 32% i spadek negatywnych z 62% do 51%), jak i Senatu (wzrost ocen dobrych z 23% do 33% i spadek złych z 55% do 41%), w postrzeganiu parlamentu nadal utrzymuje się wyraźna przewaga opinii krytycznych. Wzrosły również notowania urzędu prezydenta (wzrost odsetka ocen pozytywnych z 72% do 81%). Nie zmieniły się opinie o władzach samorządowych, których działalność oceniana jest lepiej niż władz centralnych.
- W ciągu ostatniego roku zdecydowanie poprawiły się oceny działalności policji (wzrost odsetka opinii pozytywnych z 46% do 62%, spadek negatywnych z 43% do 30%). Nieco wzrosły również notowania sądów i prokuratury, ale w ocenie działalności obu instytucji wymiaru sprawiedliwości nadal przeważają opinie krytyczne (odpowiednio: 57% i 53%).
- W stosunku do czerwca 2000 roku wyraźnie pogorszyły się notowania Narodowego Banku Polskiego (spadek odsetka ocen pozytywnych z 58% do 44% i wzrost negatywnych z 15% do 28%), nadal jednak przeważa, choć już nie tak wyraźnie, aprobata działalności tej instytucji. Natomiast w opiniach na temat Rady Polityki Pieniężnej oceny negatywne zdecydowanie dominują nad pozytywnymi (50% wobec 19%).
- Jednoznacznie krytycznie oceniana jest działalność NSZZ „Solidarność” (70% opinii negatywnych). Po raz pierwszy odkąd prowadzimy pomiar, mniej dobrych ocen uzyskał NSZZ „S” (12%) niż OPZZ (17%).

Ocena działalności instytucji publicznych jest od lat przedmiotem naszych badań. Początkowo pytaliśmy respondentów, czy ich zdaniem działalność danej instytucji dobrze służy społeczeństwu, natomiast od grudnia 1997 roku o każdą z instytucji pytamy, jak by Pan(i) ocenił(a) jej działalność: zdecydowanie dobrze, raczej dobrze, raczej źle czy zdecydowanie źle. Wskaźnik ocen pozytywnych powstaje przez zsumowanie odpowiedzi *zdecydowanie dobrze* i *raczej dobrze*. W analogiczny sposób obliczany jest wskaźnik ocen negatywnych (łącznie *raczej źle* i *zdecydowanie źle*).

Częstość sondowania opinii na temat poszczególnych instytucji jest zróżnicowana. Działalność najważniejszych instytucji politycznych - obu izb parlamentu oraz urzędu prezydenta - poddawana jest comiesięcznej ocenie respondentów, z wyjątkiem okresu niezbędnego dla uformowania się nowych władz po wyborach. Co miesiąc badamy też stosunek do rządu i opinie o różnych aspektach jego działań, ale ogólna ocena działalności Rady Ministrów, podobnie jak innych instytucji politycznych i niepolitycznych oraz związków zawodowych, a także ocena działalności Kościoła rzymskokatolickiego były w ostatnich latach badane znacznie rzadziej i dość nieregularnie. O ocenę działalności większości tych instytucji pytaliśmy ostatnio w czerwcu 2000 roku. Wyjątek stanowiły organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości (policja, sądy i prokuratura), które poddaliśmy ocenie badanych w styczniu 2001 roku, po ujawnieniu kilku poważnych nieprawidłowości w pracy tego resortu.

Prezentowane obecnie dane dotyczą ocen różnych instytucji publicznych w porównaniu z ich ocenami sprzed ostatnich wyborów parlamentarnych.

W grudniu ubiegłego roku¹ zapytaliśmy ankietowanych o opinie na temat działalności wyłonionego w wyniku wrześniowych wyborów parlamentarnych Sejmu i Senatu, a także o ocenę działalności rządu i prezydenta oraz - po długiej przerwie - pozostałych politycznie i społecznie ważnych instytucji publicznych. Po raz pierwszy na liście ocenianych instytucji znalazła się Rada Polityki Pieniężnej.

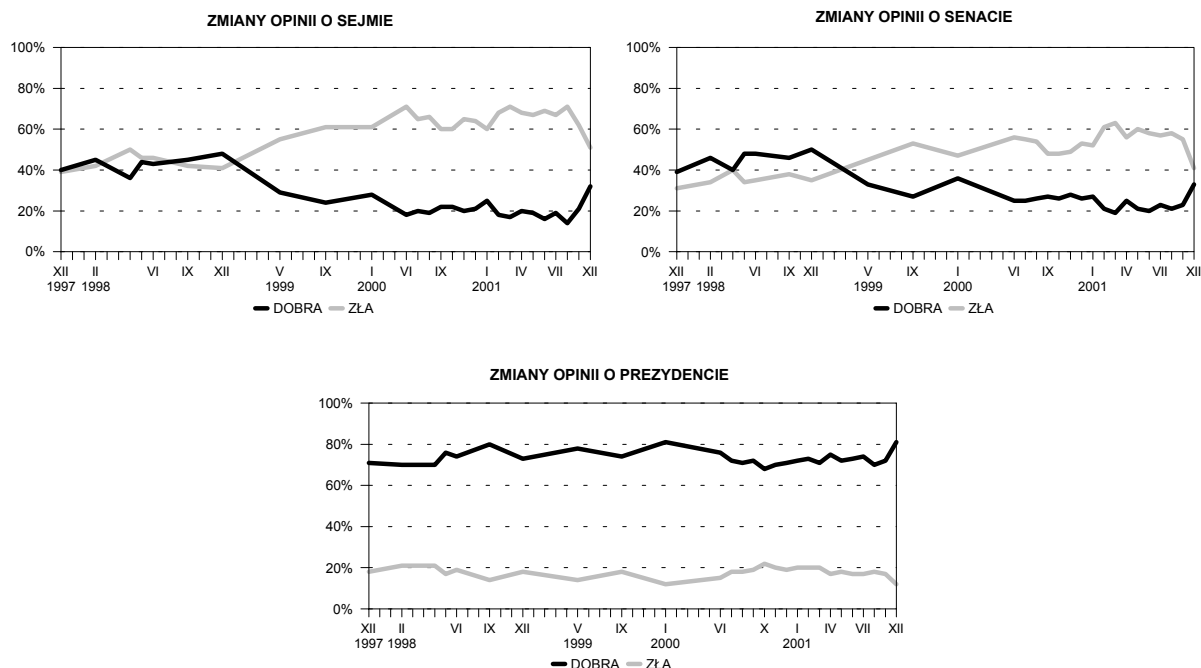
OCENY DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI POLITYCZNYCH W DWA MIESIĄCE PO WYBORACH PARLAMENTARNYCH

Ogólnie można stwierdzić, że wizerunek obu izb parlamentu, **Sejmu i Senatu**, wyłonionego po ostatnich wyborach jest znacznie korzystniejszy niż wizerunek parlamentu poprzedniej kadencji. Również po wcześniejszych wyborach (zarówno w roku 1997, jak i 1993) obserwowaliśmy poprawę notowań Sejmu i Senatu. Na ogół wiąże się to ze wzrostem społecznych oczekiwań i nadziei wobec nowych władz. Warto też przypomnieć, że badanie przeprowadziliśmy po bardzo krótkim okresie działalności parlamentu w nowym składzie, jeszcze przed przyjęciem przez Sejm tzw. ustaw okołobudżetowych, obciążających różne grupy społeczne kosztami naprawy finansów publicznych.

Tabela 1

Oceniane instytucje	Oceny*	Wskazania respondentów według terminów badań																		Zmiany IX - XII
		VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	XII		
		2000							2001											
		w procentach																		
Sejm	dobra	18	20	19	22	22	20	21	25	18	17	20	19	16	19	14	21	32	+11	
	zła	71	65	66	60	60	65	64	60	68	71	68	67	69	67	71	62	51	-11	
Senat	dobra	25	25	26	27	26	28	26	27	21	19	25	21	20	23	21	23	33	+10	
	zła	56	55	54	48	48	49	53	52	61	63	56	60	58	57	58	55	41	-14	
Prezydent	dobra	76	72	71	72	68	70	71	72	73	71	75	72	73	74	70	72	81	+9	
	zła	15	18	18	19	22	20	19	20	20	20	17	18	17	17	18	17	12	-5	
* Pominięto „trudno powiedzieć”.																				

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (139) przeprowadzono w dniach 7-10 grudnia 2001 roku na liczącej 960 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

W stosunku do września ubiegłego roku w ocenie działalności Sejmu odnotowujemy 11-punktowy wzrost odsetka opinii pozytywnych (z 21% do 32%) i taki sam spadek negatywnych (z 62% do 51%). Również w ocenie działalności Senatu nastąpił wzrost odsetka ocen dobrych (z 23% do 33%) i spadek złych (z 55% do 41%). Jednocześnie zwiększyła się (z 23% do 26%) i tak już wysoka liczba osób, które nie mają wyrobionej opinii o działalności tej izby. Mimo zdecydowanej poprawy notowań Sejmu i Senatu w stosunku do ocen parlamentu poprzedniej kadencji, w opiniach o działalności obu izb utrzymuje się zdecydowana przewaga ocen negatywnych nad pozytywnymi.

Niemal we wszystkich grupach społecznych i zawodowych przeważają krytyczne oceny pracy Sejmu. Opinie na temat działalności Senatu można uznać za podzielone. Trzeba jednak podkreślić, że w ocenie obu izb parlamentu znaczące odsetki niektórych grup społecznych nie mają wyrobionego zdania, co utrudnia analizę społecznych zróżnicowań w postrzeganiu tych instytucji. Natomiast na opinie o obu izbach parlamentu wyraźnie wpływają poglądy polityczne ankietowanych oraz ich sympatie partyjne. Zwłaszcza są one silnie związane z pozycją popieraną przez respondenta partii, jaką zajmuje ona

w parlamencie. Działalność Sejmu i Senatu częściej niż inni krytykują badani deklarujący prawicowe poglądy polityczne. Jeszcze wyraźniejsze są różnice opinii wśród wyborców poszczególnych partii wchodzących w skład parlamentu.

Działalność nowo powołanego Sejmu najgorzej oceniają elektoraty partii opozycyjnych: Ligi Polskich Rodzin oraz Prawa i Sprawiedliwości. Niemal równie krytyczni są wyborcy Samoobrony. Przypomnijmy, że sondaż przeprowadziliśmy po sejmowym wystąpieniu Andrzeja Leppera, w którym wysunął on poważne oskarżenia pod adresem wielu polityków, co bezpośrednio wpłynęło na odwołanie lidera Samoobrony z funkcji wicemarszałka Sejmu.

Tabela 2

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Liga Polskich Rodzin*	17	67	16
PiS	21	68	11
PO	34	60	6
PSL*	32	43	25
Samoobrona	32	62	6
SLD-UP	54	35	11
Niezdecydowani	10	49	41
Niezamierzający głosować	28	51	21
* Ze względu na małą liczebność zwolenników tych partii w badanej próbie podane odsetki należy traktować z ostrożnością.			

Mniej zróżnicowane są opinie poszczególnych elektoratów o pracy Senatu, ale krótki okres działalności izby wyższej parlamentu sprawia, że duża liczba wyborców nie ma jeszcze wyrobionej opinii na ten temat.

Tabela 3

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Senatu ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Liga Polskich Rodzin*	13	60	27
PiS	38	46	16
PO	36	44	20
PSL*	25	44	30
Samoobrona	34	49	17
SLD-UP	54	25	21
Niezdecydowani	15	36	49
Niezamierzający głosować	27	44	29
* Ze względu na małą liczebność zwolenników tych partii w badanej próbie podane odsetki należy traktować z ostrożnością.			

Od września 2001 roku poprawiły się oceny działalności **prezydenta**. Obecnie 81% badanych dobrze ocenia pracę Aleksandra Kwaśniewskiego. Są to najlepsze notowania urzędu prezydenta od grudnia 1997 roku, czyli od czasu, kiedy badani oceniają instytucje za pomocą pytania w obecnym brzmieniu.

Wprawdzie oceny działalności Aleksandra Kwaśniewskiego, podobnie jak oceny Sejmu i Senatu, związane są z orientacją polityczną badanych, jednak znacznie więcej Polaków akceptuje działania prezydenta niż pozostałych instytucji politycznych. Prawie we wszystkich elektoratach partyjnych przeważa aprobata działalności Aleksandra Kwaśniewskiego. Wyjątek stanowią wyborcy Ligi Polskich Rodzin, wśród których opinie negatywne przeważają nad pozytywnymi, jednak ponad dwie piąte elektoratu tej partii dobrze ocenia działalność prezydenta.

Tabela 4

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Liga Polskich Rodzin*	44	51	5
PiS	70	26	4
PO	83	15	3
PSL*	91	3	6
Samobrona	76	17	7
SLD-UP	97	2	1
Niezdecydowani	83	9	8
Niezamierzający głosować	77	12	11
* Ze względu na małą liczebność zwolenników tych partii w badanej próbie podane odsetki należy traktować z ostrożnością.			

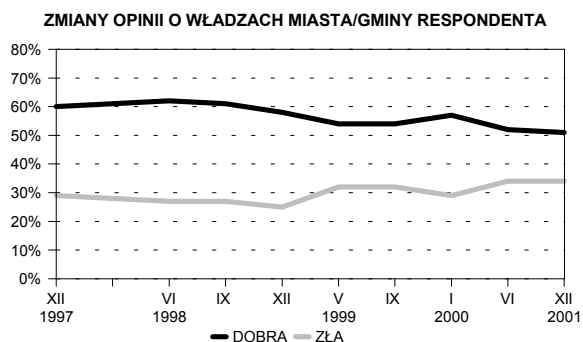
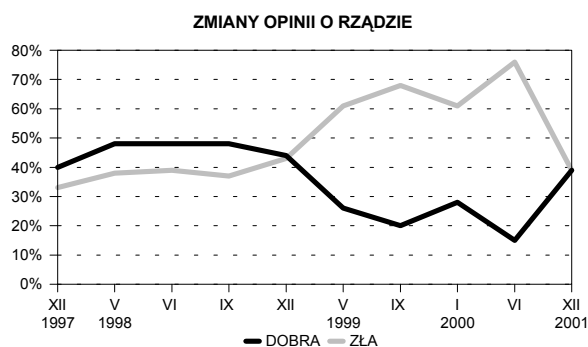
W ogólnej ocenie działalności **rządu** aprobata i dezaprobata jego poczynąń równoważą się (39% badanych wystawia Radzie Ministrów noty pozytywne, taki sam odsetek ocenia ją negatywnie). W stosunku do czerwca 2000 roku, kiedy ostatnio pytaliśmy badanych o ogólną ocenę działalności poprzedniej Rady Ministrów, rząd postrzegany jest znacznie lepiej. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że poprzedni pomiar dotyczył opinii o rządzie w trzecim roku jego działalności, w szczególnie trudnym okresie wdrażania reform społecznych i ostrej krytyki funkcjonowania zreformowanych instytucji życia publicznego. W obecnym sondażu odnosimy się do nowego rządu, który jeszcze nie przedstawił żadnego programu naprawczego i odnotowane oceny mogą być jedynie wskaźnikiem poziomu oczekiwań, jakie społeczeństwo wiąże z nową władzą.

Znacznie lepiej niż władze centralne oceniane są **władze miasta/gminy** respondenta. Obecnie ponad połowa badanych (51%) aprobuje ich działalność. Od trzech lat opinie na ten temat tylko nieznacznie się wahają, jednak w porównaniu z notowaniami władz samorządowych sprzed 1999 roku uległy wyraźnemu pogorszeniu. Warto dodać, że opinie o pracy władz lokalnych są wypadkową ocen działalności różnych podmiotów, właściwych dla wielkości miejsca zamieszkania i pozycji w strukturze podziału administracyjnego kraju.

Tabela 5

Oceniane instytucje	Oceny*	Wskazania respondentów według terminów badań										Zmiany VI 2000 - XII 2001
		XII 1997	V 1998	VI 1998	IX 1998	XII 1998	V 1999	IX 1999	I 2000	VI 2000	XII 2001	
		w procentach										
Rząd, Rada Ministrów	dobra	40	48	48	48	44	26	20	28	15	39	+24
	zła	33	38	39	37	43	61	68	61	76	39	-37
Władze miasta/gminy	dobra	60	-	62	61	58	54	54	57	52	51	-1
	zła	29	-	27	27	25	32	32	29	34	34	0
* Pominięto „trudno powiedzieć”.												

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

Opinie o działalności Rady Ministrów wyraźnie związane są z poglądami politycznymi ankietowanych i ich preferencjami partyjnymi. Natomiast orientacja polityczna nie różnicuje opinii badanych na temat działalności władz samorządowych.

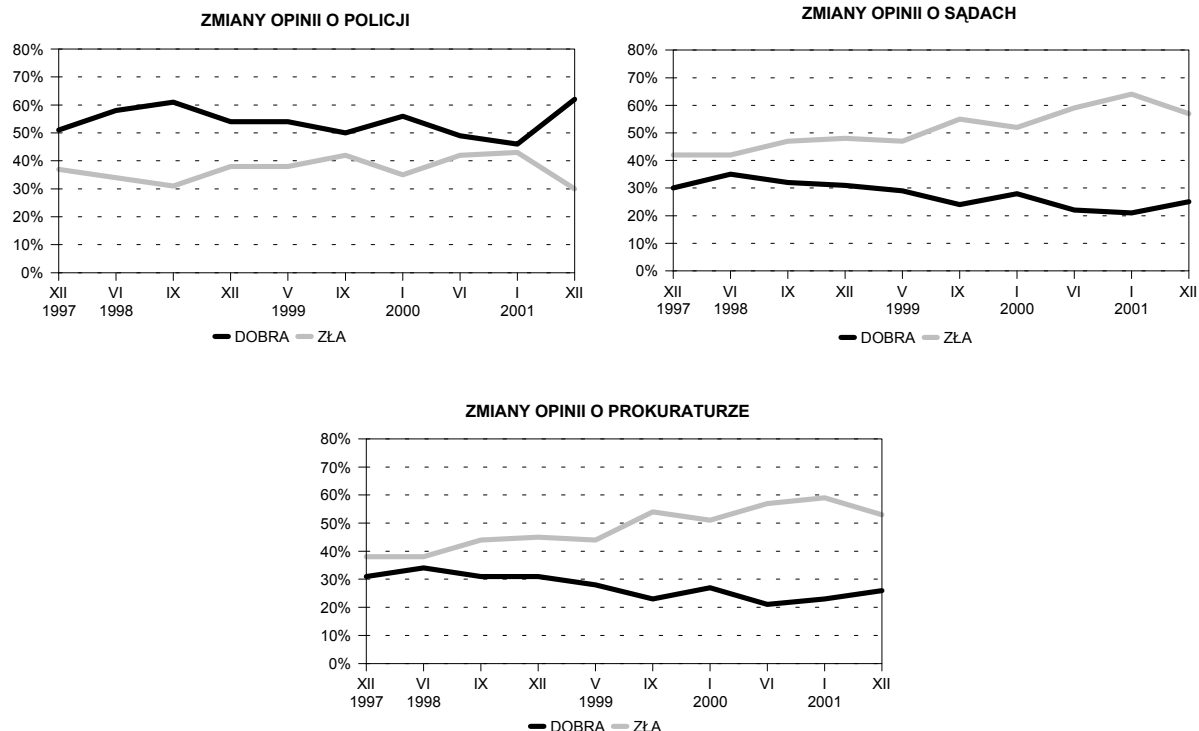
Tabela 6

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność rządu, Rady Ministrów?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Liga Polskich Rodzin*	11	68	21
PiS	20	61	19
PO	33	53	14
PSL*	54	23	23
Samoobrona	37	46	17
SLD-UP	75	15	10
Niezdecydowani	46	29	25
Niezamierzający głosować	27	45	28

* Ze względu na małą liczebność zwolenników tych partii w badanej próbie podane odsetki należy traktować z ostrożnością.

Oceniane organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości	Oceny*	Wskazania respondentów według terminów badań										Zmiany I-XII 2001
		XII 1997	VI 1998	IX 1998	XII 1998	V 1999	IX 1999	I 2000	VI 2000	I 2001	XII 2001	
		w procentach										
Policja	dobra	51	58	61	54	54	50	56	49	46	62	+16
	zła	37	34	31	38	38	42	35	42	43	30	-13
Sądy	dobra	30	35	32	31	29	24	28	22	21	25	+4
	zła	42	42	47	48	47	55	52	59	64	57	-7
Prokuratura	dobra	31	34	31	31	28	23	27	21	23	26	+3
	zła	38	38	44	45	44	54	51	57	59	53	-6

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

Wprawdzie w ciągu ostatniego roku opinie o sądach i prokuraturze nieco się poprawiły, jednak, ogólnie rzecz biorąc, ich działalność spotyka się ze znaczną dezaprobatą społeczną. Ponad połowa badanych oceniając pracę tych instytucji wyraża opinie negatywne i w obu przypadkach oceny złe co najmniej dwukrotnie przeważają nad dobrymi. Podobnie jak opinie o działalności policji, oceny obu instytucji wymiaru sprawiedliwości są społecznie słabo zróżnicowane i nie wykazują związku z orientacją polityczną ankietowanych.

OCENY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

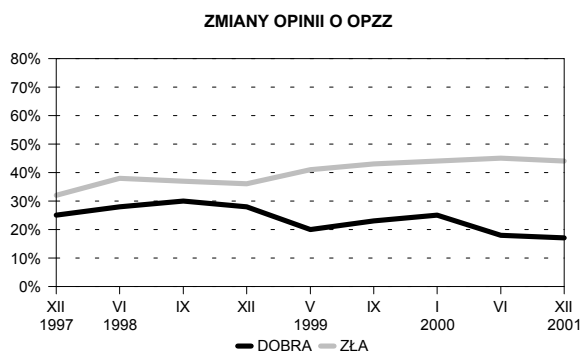
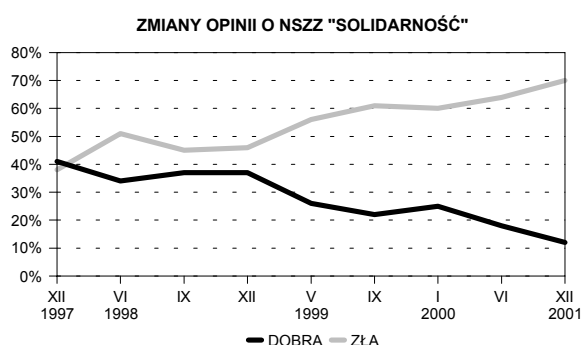
Od ostatniego pomiaru opinii o działalności central związkowych - **NSZZ „Solidarność”** i **OPZZ** - minęło półtora roku. W tym czasie nastąpiło dalsze pogorszenie ocen „Solidarność”. Wyraża się to spadkiem opinii pozytywnych (z 18% do 12%), przy jednoczesnym wzroście negatywnych (z 64% do 70%). Po raz pierwszy odkąd prowadzimy pomiar, związek ten ma mniej niż OPZZ dobrych ocen. Można więc powiedzieć, że działalność NSZZ „Solidarność” spotyka się z surową krytyką społeczną.

Tabela 8

Oceniane związki zawodowe	Oceny*	Wskazania respondentów według terminów badań									Zmiany VI 2000 - XII 2001
		XII 1997	VI 1998	IX 1998	XII 1998	V 1999	IX 1999	I 2000	VI 2000	XII 2001	
		w procentach									
NSZZ „Solidarność”	dobra	41	34	37	37	26	22	25	18	12	-6
	zła	38	51	45	46	56	61	60	64	70	+6
OPZZ	dobra	25	28	30	28	20	23	25	18	17	-1
	zła	32	38	37	36	41	43	44	45	44	-1

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

Od czerwca 2000 roku nie zmieniło się postrzeganie działalności OPZZ. W ocenie tej centrali związkowej, podobnie jak w przypadku NSZZ „Solidarność”, opinie negatywne (44%) również zdecydowanie przeważają nad pozytywnymi (17%). Trudno jednak pokusić się o porównanie społecznej oceny obu związków, ponieważ dwukrotnie większy odsetek badanych nie ma wyrobionego zdania o działalności OPZZ niż o NSZZ „S” (odpowiednio: 39% i 18%).

Opinie o obu największych związkach zawodowych są słabo zróżnicowane społecznie i słabo związane z poglądami politycznymi respondentów.

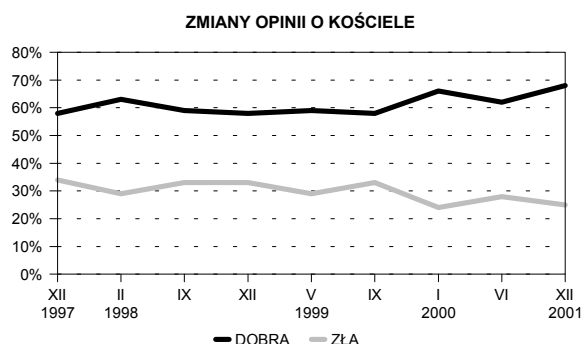
OCENA DZIAŁALNOŚCI KOŚCIOŁA RZYMSKOKATOLICKIEGO

Od czerwca 2000 roku oceny **Kościoła** w wymiarze jego działalności instytucjonalnej poprawiły się (wzrost odsetka ocen pozytywnych o 6 punktów i spadek negatywnych o 3 punkty). Kościół należy do tych instytucji, których działalność dobrze ocenia większość badanych. Opinie o działalności publicznej Kościoła katolickiego, podobnie jak oceny pracy

wszystkich instytucji, podlegają okresowym zmianom, jednak w dłuższej perspektywie czasowej są względnie stabilne.

Tabela 9

Oceny działalności Kościoła rzymsko-katolickiego*	Wskazania respondentów według terminów badań									Zmiany VI 2000 - XII 2001
	XII 1997	II 1998	IX 1998	XII 1998	V 1999	IX 1999	I 2000	VI 2000	XII 2001	
	w procentach									
Dobra	58	63	59	58	59	58	66	62	68	+6
Zła	34	29	33	33	29	33	24	28	25	-3
* Pominięto „trudno powiedzieć”.										

We wszystkich grupach społeczno-zawodowych i demograficznych dominują pozytywne oceny działalności Kościoła. Opinie na ten temat różnicuje natomiast orientacja polityczna badanych i ich stosunek do udziału w praktykach religijnych. Kościół katolicki najkrytyczniej oceniają osoby w ogóle nieuczestniczące w praktykach religijnych (55% ocen negatywnych) i jest to jedyna grupa, w której przeważa krytyka publicznej działalności Kościoła. Jego instytucjonalną działalność gorzej niż inni oceniają również respondenci o poglądach lewicowych, ale i wśród nich oceny pozytywne wyraźnie przeważają nad negatywnymi (odpowiednio: 56% i 38%).

OCENY POZOSTAŁYCH INSTYTUCJI NIEPOLITYCZNYCH

Niezmiennie dobrze postrzegane są **publiczne media: radio i telewizja**. Niemal powszechnym uznaniem cieszy się Polskie Radio SA (86% ocen pozytywnych), a jego notowania są od wielu lat stabilne.

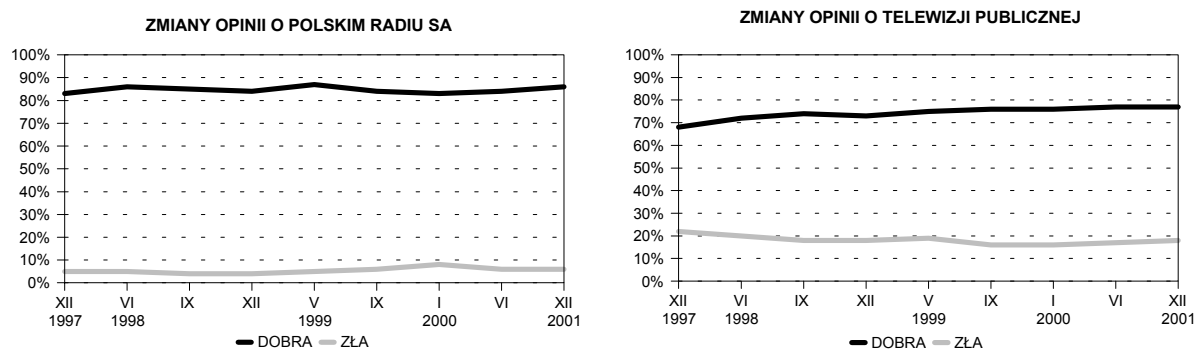
Telewizja publiczna oceniana jest trochę gorzej niż radio, ale również wysoko (77% opinii pozytywnych). Oceny działalności telewizji związane są z wykształceniem badanych oraz ich orientacją polityczną. Im wyższe jest wykształcenie respondentów, tym częstsze negatywne opinie o telewizji. Najkrytyczniej oceniają telewizję osoby o poglądach prawicowych (30% opinii negatywnych). Niemniej jednak we wszystkich grupach społeczno-zawodowych i bez względu na deklarowaną orientację polityczną i światopoglądową pozytywna ocena działalności telewizji publicznej zdecydowanie przeważa nad jej krytyką.

Warto dodać, że w przeciwieństwie do opinii na temat pozostałych instytucji niepolitycznych społeczeństwo ma wyrobione zdanie o działalności publicznych mediów - radia i telewizji, o czym świadczy stosunkowo niewielki odsetek wskazań „trudno powiedzieć” (odpowiednio: 8% i 5%).

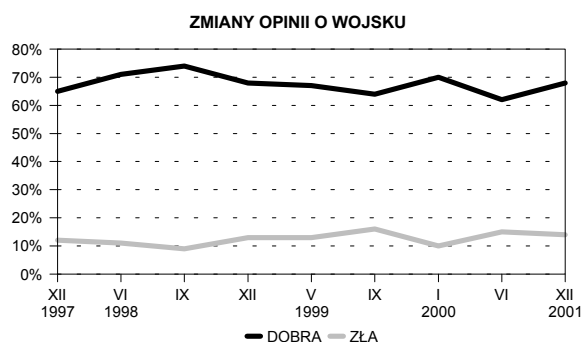
Tabela 10

Oceniane instytucje niepolityczne	Oceny*	Wskazania respondentów według terminów badań									Zmiany VI 2000 - XII 2001
		XII 1997	VI 1998	IX 1998	XII 1998	V 1999	IX 1999	I 2000	VI 2000	XII 2001	
	w procentach										
Polskie Radio SA	dobra	83	86	85	84	87	84	83	84	86	+2
	zła	5	5	4	4	5	6	8	6	6	0
Telewizja publiczna	dobra	68	72	74	73	75	76	76	77	77	0
	zła	22	20	18	18	19	16	16	17	18	+1
Wojsko	dobra	65	71	74	68	67	64	70	62	68	+6
	zła	12	11	9	13	13	16	10	15	14	-1
Najwyższa Izba Kontroli	dobra	59	58	61	56	53	56	58	53	49	-4
	zła	12	15	14	13	16	18	16	18	18	0
Rzecznik Praw Obywatelskich	dobra	56	59	60	57	52	50	55	48	49	+1
	zła	13	13	12	11	12	18	16	18	12	-6
Narodowy Bank Polski	dobra	55	62	67	64	59	61	69	58	44	-14
	zła	16	15	11	12	13	14	11	15	28	+13
Urząd Ochrony Państwa	dobra	27	37	36	33	27	34	35	30	34	+4
	zła	23	19	15	15	18	19	20	22	20	-2
Giełda Papierów Wartościowych	dobra	32	-	-	-	-	-	-	-	24	-
	zła	9	-	-	-	-	-	-	-	11	-
Rada Polityki Pieniężnej	dobra	-	-	-	-	-	-	-	-	19	-
	zła	-	-	-	-	-	-	-	-	50	-

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

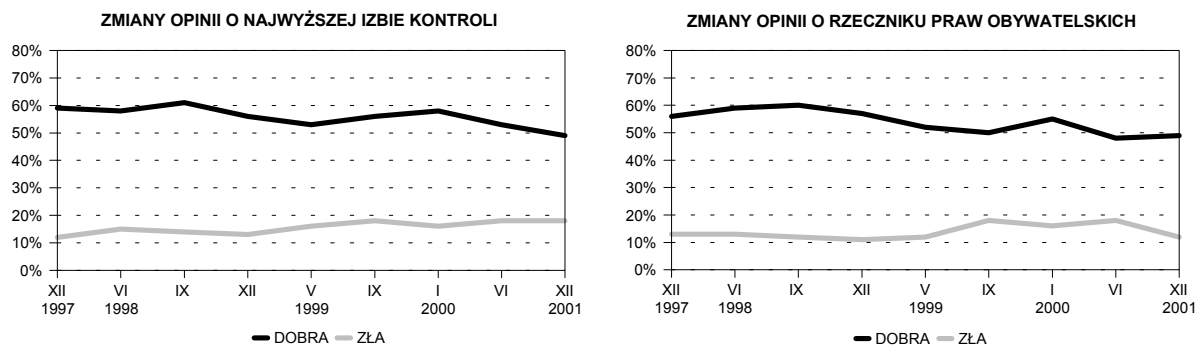

Wysokie notowania ma również **wojsko**. Po niewielkim pogorszeniu ocen w pierwszej połowie 2000 roku wzrósł odsetek pozytywnych opinii o jego działalności (z 62% do 68%), przy w zasadzie niezmienionej liczbie negatywnych (14%). Niezmiennie też większość Polaków dobrze ocenia wojsko. Przewagę ocen pozytywnych nad negatywnymi odnotowujemy nie tylko na poziomie ogółu badanych, ale także we wszystkich grupach społeczno-zawodowych i demograficznych. Wojsko cieszy się największym uznaniem wśród mieszkańców wsi (75% ocen pozytywnych), zwłaszcza rolników (82%) oraz mieszkańców mniejszych miast (ponad 70%). Opinie o wojsku związane są z wykształceniem badanych. Im są oni lepiej wykształceni, tym mniejszy ich odsetek wystawia tej instytucji oceny pozytywne, ale niezależnie od poziomu wykształcenia aprobata wojska dominuje nad jego krytyką. Ocena wojska nie wykazuje związku z orientacją polityczną ankietowanych.

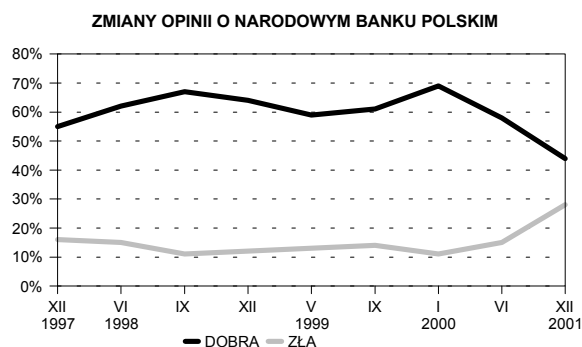

Niemal połowa Polaków dobrze ocenia działalność **Najwyższej Izby Kontroli** oraz **Rzecznika Praw Obywatelskich** (po 49% ocen pozytywnych). Od poprzedniego pomiaru w czerwcu 2000 roku notowania NIK nieco się pogorszyły (spadek odsetka opinii pozytywnych o 4 punkty), ale podobnie jak w przypadku Rzecznika Praw Obywatelskich

oceny pozytywne zdecydowanie przeważają nad negatywnymi. Warto jednak zaznaczyć, że co trzeci badany nie ma wyrobionego zdania o działalności NIK (34%), a niemal dwie piąte (39%) - o pracy Rzecznika Praw Obywatelskich.

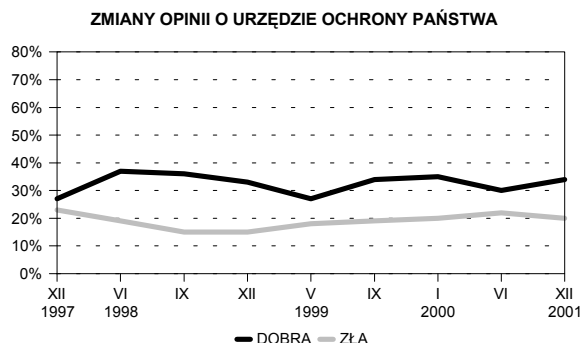
Znacznie pogorszyły się oceny **Narodowego Banku Polskiego**. Od czerwca 2000 roku zmalał odsetek opinii pozytywnych (z 58% do 44%), jednocześnie zaś wzrósł odsetek krytycznych (z 15% do 28%). Tym samym znacząco zmniejszył się dystans między aprobatą i dezaprobatą działalności tej instytucji. Opinie o NBP są najgorsze od grudnia 1997 roku. Być może mają one związek z odnotowanym w tym samym sondażu wysokim poziomem nieufności do prezesa banku centralnego Leszka Balcerowicza². Trzeba dodać, że ponad jedna czwarta badanych (28%) nie ma wyrobionej opinii o pracy NBP.

Od ostatniego pomiaru nieznacznie wzrosło uznanie dla **Urzędu Ochrony Państwa**. Odnotowujemy wzrost pozytywnych ocen działalności tej instytucji (z 30% do 34%), przy

² Por. komunikat CBOS „Stosunek do polityków w grudniu”, grudzień 2001.

minimalnym spadku negatywnych (o 2 punkty). Analizę jakichkolwiek zróżnicowań opinii o pracy UOP uniemożliwia fakt, że blisko połowa badanych (46%) nie ma wyrobionych poglądów na ten temat.

Podobnie jak w 1997 roku, o działalności **Giełdy Papierów Wartościowych** większość Polaków (65%) nie ma wykrystalizowanej opinii, a wśród pozostałych oceny pozytywne (24%) przeważają nad negatywnymi (11%).

Po raz pierwszy na liście ocenianych instytucji znalazła się **Rada Polityki Pieniężnej**, o której ostatnio było głośno. Media nagłośniły konflikt RPP z rządem spowodowany m. in. sztywnym stanowiskiem Rady w sprawie wysokości stóp procentowych. Głośna była też bulwersująca opinię publiczną sprawa wystąpienia członków RPP o korektę zasad wynagradzania za pracę w Radzie. Nie zaskakuje więc, że RPP spotyka się z krytyką połowy badanych (50% opinii negatywnych), a tylko niespełna jedna piąta (19%) wystawia jej oceny pozytywne. Co trzeci respondent (31%) nie ma wyrobionego zdania o działalności tej instytucji.

Opinie o pracy Rady Polityki Pieniężnej są społecznie zróżnicowane, najwyraźniej wiążą się z wykształceniem i pozycją ekonomiczną badanych. Instytucję tę lepiej niż inni oceniają respondenci z wyższym wykształceniem oraz przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (po 41% ocen pozytywnych), a także osoby pracujące na własny rachunek (31%). Również im lepsza ocena własnych warunków materialnych, tym większa akceptacja pracy Rady. Należy jednak zaznaczyć, że mimo odnotowanych zróżnicowań we wszystkich grupach zawodowych, społecznych i demograficznych krytyka działalności Rady Polityki Pieniężnej przeważa nad jej aprobatą.

Tabela 11

Oceniane instytucje	Oceny*	Wskazania respondentów według terminów badań											
		XII 1997	II 1998	V 1998	VI 1998	IX 1998	XII 1998	V 1999	IX 1999	I 2000	VI 2000	I 2001	XII 2001
		w procentach											
Rząd, Rada Ministrów	dobra	40	-	48	48	48	44	26	20	28	15	-	39
	zła	33	-	38	39	37	43	61	68	61	76	-	39
Władze miasta/gminy	dobra	60	-	-	62	61	58	54	54	57	52	-	51
	zła	29	-	-	27	27	25	32	32	29	34	-	34
Policja	dobra	51	-	-	58	61	54	54	50	56	49	46	62
	zła	37	-	-	34	31	38	38	42	35	42	43	30
Sądy	dobra	30	-	-	35	32	31	29	24	28	22	21	25
	zła	42	-	-	42	47	48	47	55	52	59	64	57
Prokuratura	dobra	31	-	-	34	31	31	28	23	27	21	23	26
	zła	38	-	-	38	44	45	44	54	51	57	59	53
NSZZ „Solidarność”	dobra	41	-	-	34	37	37	26	22	25	18	-	12
	zła	38	-	-	51	45	46	56	61	60	64	-	70
OPZZ	dobra	25	-	-	28	30	28	20	23	25	18	-	17
	zła	32	-	-	38	37	36	41	43	44	45	-	44
Kościół rzymskokatolicki	dobra	58	63	-	-	59	58	59	58	66	62	-	68
	zła	34	29	-	-	33	33	29	33	24	28	-	25
Polskie Radio SA	dobra	83	-	-	86	85	84	87	84	83	84	-	86
	zła	5	-	-	5	4	4	5	6	8	6	-	6
Telewizja publiczna	dobra	68	-	-	72	74	73	75	76	76	77	-	77
	zła	22	-	-	20	18	18	19	16	16	17	-	18
Wojsko	dobra	65	-	-	71	74	68	67	64	70	62	-	68
	zła	12	-	-	11	9	13	13	16	10	15	-	14
Najwyższa Izba Kontroli	dobra	59	-	-	58	61	56	53	56	58	53	-	49
	zła	12	-	-	15	14	13	16	18	16	18	-	18
Rzecznik Praw Obywatelskich	dobra	56	-	-	59	60	57	52	50	55	48	-	49
	zła	13	-	-	13	12	11	12	18	16	18	-	12
Narodowy Bank Polski	dobra	55	-	-	62	67	64	59	61	69	58	-	44
	zła	16	-	-	15	11	12	13	14	11	15	-	28
Urząd Ochrony Państwa	dobra	27	-	-	37	36	33	27	34	35	30	-	34
	zła	23	-	-	19	15	15	18	19	20	22	-	20
Giełda Papierów Wartościowych	dobra	32	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24
	zła	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11
Rada Polityki Pieniężnej	dobra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
	zła	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50

* Pominięto „trudno powiedzieć”.

Grudniowy sondaż, w którym po raz pierwszy po wrześniowych wyborach pytaliśmy o ocenę najważniejszych instytucji politycznych, przyniósł poprawę dobrych od dłuższego czasu notowań działalności prezydenta. Również Sejm i Senat są obecnie znacznie lepiej postrzegane niż parlament poprzedniej kadencji. Nadal jednak w ocenach obu tych instytucji utrzymuje się wyraźna przewaga opinii negatywnych nad pozytywnymi. Poglądy na temat ogólnej działalności rządu, po niespełna dwóch miesiącach jego urzędowania, są podzielone: odsetki pozytywnych i negatywnych ocen się równoważą. Są to zdecydowanie lepsze notowania niż ostatnie oceny działalności poprzedniego gabinetu, ale nieco gorsze niż uzyskał poprzedni gabinet w analogicznym okresie swego urzędowania, czyli w dwa miesiące po wyborach (w grudniu 1997).

Wśród pozostałych instytucji publicznych poddanych ocenie badanych wyraźnie poprawił się w stosunku do poprzednich sondaży (z czerwca 2000 i stycznia 2001) wizerunek policji oraz - w mniejszym stopniu - wojska, a także Kościoła rzymskokatolickiego w wymiarze instytucjonalnym. W ocenie działalności tych instytucji opinie pozytywne dominują nad negatywnymi. Mimo że poprawiły się bardzo złe uprzednio notowania sądów i prokuratury, instytucje te nadal nie cieszą się uznaniem społecznym - w ocenie ich pracy krytyka wyraźnie przeważa nad aprobatą.

Wyraźnie pogorszył się wizerunek NBP. Wprawdzie dobre oceny tej instytucji nadal przeważają nad złymi, ale zmiany na gorsze są widoczne, zwłaszcza w nieco dłuższej perspektywie czasowej. Od stycznia 2000 roku bardzo wyraźnie zmalała aprobata działalności NBP, a wzrosła dezaprobata, zwiększyła się też liczba wskazań świadczących o braku wykrystalizowanej opinii.

W ocenach działalności największych central związkowych - NSZZ „Solidarność” i OPZZ, zwłaszcza zaś NSZZ „S”, przeważają opinie krytyczne.

Ogólnie można stwierdzić, że wśród najważniejszych instytucji politycznych największym uznaniem społecznym cieszy się urząd prezydenta, a spośród instytucji niepolitycznych, oprócz publicznych mediów, które są niezmiennie najlepiej oceniane, wysoką pozycję zajmują *ex aequo* Kościół rzymskokatolicki i wojsko (po 68% ocen pozytywnych), a następnie policja (62%).

Ze względu na proporcje między pozytywną i negatywną oceną działalności instytucji najgorzej notowany jest NSZZ „Solidarność” (70% ocen negatywnych i 12% pozytywnych). Większość respondentów (65%) nie ma wyrobionej opinii o instytucjonalnej działalności Giełdy Papierów Wartościowych, a niemal połowa (46%) nie ma zdania na temat pracy UOP.

Opracowała

Macieja FALKOWSKA

A N E K S

Tabela 1. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	32	51	17	960
Płeć Meżczyźni Kobiety	36 29	51 50	13 21	458 502
Wiek 18-24 lat 25-34 35-44 45-54 55-64 65 lat i więcej	38 37 28 36 33 23	47 52 53 50 50 51	16 12 19 15 17 26	148 173 188 197 95 158
Miejsce zamieszkania Wies Miasto do 20 tys. 20-100 tys. 101-500 tys. 501 tys.i więcej mieszk.	35 34 32 31 25	41 46 53 59 65	24 20 15 10 9	352 113 187 190 118
Wykształcenie Podstawowe Zasadnicze zawodowe Średnie Wyższe	35 30 30 40	44 51 53 54	21 19 17 6	246 263 333 117
Grupa społ.-zaw. pracujący Kadra kier., inteligencja Prac. umysł. niż. szczebla Pracownicy fiz.- umysł. Robotnicy wykwalifikowani Robotnicy niewykwalifik. Rolnicy Pracujący na własny rach.	39 35 36 38 38 34 39 40	53 61 58 48 41 41 39 47	7 5 16 14 25 22 13	66 72 95 98 38 48 54
Bierni zawodowo Renciści Emeryci Uczniowie i studenci Bezrobotni Gospodynie domowe i inni	27 26 36 33 37	52 51 48 48 37	21 23 15 18 26	111 186 80 97 32
Pracuje w: inst. państw., publicznej społce właścicieli prywatnych i państwa sekt. pryw. poza rolnict. prywatnym gosp. rolnym	35 33 33 39	54 51 54 37	11 15 13 24	139 80 201 54
Dochody na jedną osobę Do 275 zł 276-399 400-549 550-799 Powyżej 799 zł	27 31 30 35 36	54 50 53 51 51	19 19 17 14 13	142 123 148 152 202
Ocena własnych war. mater. Źle Średnie Dobre	29 30 42	54 50 46	17 20 12	341 394 224
Udział w prakt. religijnych Kilka razy w tygodniu Raz w tygodniu 1-2 razy w miesiącu Kilka razy w roku W ogóle nie uczestniczy	21 31 28 42 33	63 50 51 47 51	16 19 21 11 16	46 452 174 199 88
Poglądy polityczne Lewica Centrum Prawica Trudno powiedzieć	43 36 26 19	47 54 60 44	10 11 14 37	290 270 180 217

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **Senatu?**

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	33	41	26	960
Płeć				
Mężczyźni	37	40	23	458
Kobiety	29	41	29	502
Wiek				
18-24 lat	39	40	21	148
25-34	41	36	23	173
35-44	28	46	26	188
45-54	32	42	27	197
55-64	39	40	22	95
65 lat i więcej	23	39	38	158
Miejsce zamieszkania				
Wies	34	37	29	352
Miasto do 20 tys.	30	42	28	113
20-100 tys.	32	47	22	187
101-500 tys.	34	42	24	190
501 tys. i więcej mieszk.	35	38	27	118
Wykształcenie				
Podstawowe	36	37	27	246
Zasadnicze zawodowe	27	44	29	263
Średnie	32	41	27	333
Wyższe	46	39	16	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	35	50	15	66
Prac. umysł. niż. szczebla	37	43	20	72
Pracownicy fiz. - umysł.	31	44	25	95
Robotnicy wykwalifikowani	32	43	25	78
Robotnicy niewykwalifik.	33	34	33	38
Rolnicy	35	37	27	48
Pracujący na własny rach.	37	38	25	54
Bierni zawodowo				
Rencisci	26	40	34	111
Emeryci	29	39	32	186
Uczniowie i studenci	43	38	20	80
Bezrobotni	34	41	25	97
Gospodynie domowe i inni	38	33	29	32
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	33	49	19	139
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	37	37	26	80
sekt. pryw. poza rolnict.	33	41	26	201
prywatnym gosp. rolnym	37	35	28	54
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	23	48	29	142
276-399	33	39	28	123
400-549	34	42	23	148
550-799	37	40	24	152
Powyzej 799 zł	38	37	25	202
Ocena własnych war. mater.				
Źle	29	45	25	341
Średnie	31	39	29	394
Dobre	42	36	22	224
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	32	41	27	46
Raz w tygodniu	31	43	26	452
1-2 razy w miesiącu	30	39	31	174
Kilka razy w roku	42	38	21	199
W ogóle nie uczestniczy	32	38	31	88
Poglądy polityczne				
Lewica	42	39	19	290
Centrum	38	40	23	270
Prawica	29	50	21	180
Trudno powiedzieć	20	36	45	217

Tabela 3. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **rządu, Rady Ministrów?**
(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	39	39	22	959
Płeć				
Mężczyźni	43	40	17	458
Kobiety	35	39	26	501
Wiek				
18-24 lat	40	40	20	148
25-34	36	54	10	173
35-44	38	39	23	188
45-54	42	39	19	197
55-64	43	33	24	94
65 lat i więcej	36	28	36	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	36	36	28	351
Miasto do 20 tys.	42	36	22	112
20-100 tys.	41	41	18	187
101-500 tys.	46	40	14	190
501 tys. i więcej mieszk.	32	48	21	118
Wykształcenie				
Podstawowe	39	35	26	246
Zasadnicze zawodowe	39	39	22	262
Średnie	37	42	21	332
Wyższe	45	40	15	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	48	38	13	66
Prac. umysł. niż. szczebla	41	48	11	72
Pracownicy fiz.-umysł.	35	42	23	95
Robotnicy wykwalifikowani	30	55	15	78
Robotnicy niewykwalifik.	36	59	35	38
Rolnicy	46	34	20	48
Pracujący na własny rach.	31	51	18	54
Bierni zawodowo				
Rencisci	39	30	30	110
Emeryci	40	30	29	185
Uczniowie i studenci	47	37	17	80
Bezrobotni	35	48	17	97
Gospodynie domowe i inni	40	37	23	32
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	41	42	17	139
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	33	47	20	80
sekt. pryw. poza rolnict.	37	46	18	201
prywatnym gosp. rolnym	45	31	24	54
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	28	48	24	142
276-399	47	32	20	123
400-549	36	41	23	148
550-799	45	35	20	152
Powyżej 799 zł	44	40	17	201
Ocena własnych war. mater.				
Źle	35	40	24	341
Średnie	38	38	24	393
Dobre	45	40	15	224
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	51	20	46
Raz w tygodniu	35	40	25	452
1-2 razy w miesiącu	42	33	25	173
Kilka razy w roku	47	37	16	199
W ogóle nie uczestniczy	41	45	14	88
Poglądy polityczne				
Lewica	61	27	12	289
Centrum	39	40	21	270
Prawica	21	63	16	180
Trudno powiedzieć	25	36	39	217

Tabela 4. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność władz Pana(i) miasta/gminy?
(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	51	34	15	959
Płeć				
Mężczyźni	57	30	13	458
Kobiety	46	37	17	501
Wiek				
18-24 lat	52	35	13	148
25-34	52	36	12	173
35-44	52	35	13	188
45-54	52	37	12	197
55-64	55	32	13	94
65 lat i więcej	44	28	29	158
Miejsce zamieszkania				
Wies	61	25	14	352
Miasto do 20 tys.	46	43	11	112
20-100 tys.	44	40	16	187
101-500 tys.	49	35	16	190
501 tys. i więcej mieszk.	39	42	19	118
Wykształcenie				
Podstawowe	60	23	17	246
Zasadnicze zawodowe	50	32	18	263
Średnie	45	41	14	332
Wyższe	50	40	10	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	57	31	11	66
Prac. umysł. niż. szczebla	31	57	13	72
Pracownicy fiz.-umysł.	48	36	16	95
Robotnicy wykwalifikowani	59	32	9	78
Robotnicy niewykwalifik.	50	32	18	38
Rolnicy	65	20	16	48
Pracujący na własny rach.	40	50	10	54
Bierni zawodowo				
Renciści	60	24	16	111
Emeryci	49	27	24	185
Uczniowie i studenci	54	35	11	80
Bezrobotni	45	39	15	97
Gospodynie domowe i inni	62	35	3	32
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	54	36	10	139
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	44	43	13	80
sekt. pryw. poza rolnict.	45	41	13	201
prywatnym gosp. rolnym	68	18	14	54
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	59	26	14	142
276-399	56	27	7	123
400-549	50	32	18	148
550-799	46	33	21	152
Powyżej 799 zł	52	36	13	201
Ocena własnych war. mater.				
Źle	49	35	16	341
Średnie	51	32	16	393
Dobre	53	36	12	224
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	43	40	18	46
Raz w tygodniu	53	33	14	452
1-2 razy w miesiącu	53	26	21	174
Kilka razy w roku	48	40	12	199
W ogóle nie uczestniczy	48	37	15	88
Poglądy polityczne				
Lewica	54	36	10	289
Centrum	53	33	13	270
Prawica	51	37	12	180
Trudno powiedzieć	43	30	27	217

Tabela 5. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **policji**?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	62	30	8	959
Płeć				
Mężczyźni	66	27	7	458
Kobiety	59	31	10	501
Wiek				
18-24 lat	60	34	6	148
25-34	60	33	7	173
35-44	64	30	6	188
45-54	61	32	7	197
55-64	68	24	8	94
65 lat i więcej	61	21	18	158
Miejsce zamieszkania				
Wies	70	22	8	352
Miasto do 20 tys.	59	33	8	112
20-100 tys.	60	33	7	187
101-500 tys.	61	30	9	190
501 tys. i więcej mieszk.	48	42	10	118
Wykształcenie				
Podstawowe	65	26	9	246
Zasadnicze zawodowe	64	27	9	263
Średnie	62	30	8	332
Wyższe	51	43	6	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	46	47	7	66
Prac. umysł. niż. szczebla	56	36	7	12
Pracownicy fiz.-umysł.	56	35	10	95
Robotnicy wykwalifikowani	69	27	3	78
Robotnicy niewykwalifik.	76	12	12	38
Rolnicy	87	11	2	48
Pracujący na własny rach.	56	39	5	54
Bierni zawodowo				
Renciści	67	26	7	111
Emeryci	62	23	15	185
Uczniowie i studenci	55	41	4	80
Bezrobotni	65	25	10	97
Gospodynie domowe i inni	53	36	11	32
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	59	35	6	139
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	57	31	12	80
sekt. pryw. poza rolnict.	59	35	6	201
prywatnym gosp. rolnym	86	10	4	54
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	66	29	5	142
276-399	65	29	6	123
400-549	64	27	9	148
550-799	57	33	11	152
Powyżej 799 zł	58	33	9	201
Ocena własnych war. mater.				
Źle	62	30	8	341
Średnie	64	26	10	393
Dobre	59	35	6	224
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	63	23	14	46
Raz w tygodniu	66	25	9	452
1-2 razy w miesiącu	56	35	10	174
Kilka razy w roku	61	33	6	199
W ogóle nie uczestniczy	55	40	5	88
Poglądy polityczne				
Lewica	63	32	5	289
Centrum	62	29	9	270
Prawica	65	31	4	180
Trudno powiedzieć	59	26	15	217

Tabela 6. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **NSZZ "Solidarność"**?
(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	12	70	18	959
Płeć				
Mężczyźni	13	77	10	458
Kobiety	10	64	26	501
Wiek				
18-24 lat	26	52	22	148
25-34	11	71	18	173
35-44	9	71	20	188
45-54	12	78	10	197
55-64	7	75	18	94
65 lat i więcej	4	70	25	158
Miejsce zamieszkania				
Wies	11	70	19	352
Miasto do 20 tys.	9	71	21	112
20-100 tys.	11	72	17	187
101-500 tys.	14	69	17	190
501 tys. i więcej mieszk.	11	68	21	118
Wykształcenie				
Podstawowe	10	68	22	246
Zasadnicze zawodowe	13	68	18	263
Średnie	12	71	17	332
Wyższe	10	72	18	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	8	74	18	66
Prac. umysł. niż. szczebla	6	81	13	72
Pracownicy fiz.-umysł.	11	65	24	95
Robotnicy wykwalifikowani	14	76	10	78
Robotnicy niewykwalifik.	20	65	14	38
Rolnicy	9	78	12	48
Pracujący na własny rach.	10	78	13	54
Bierni zawodowo				
Rencisści	10	70	21	111
Emeryci	5	72	23	185
Uczniowie i studenci	25	55	20	80
Bezrobotni	16	65	19	97
Gospodynie domowe i inni	15	61	24	32
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	7	77	16	139
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	15	76	9	80
sekt. pryw. poza rolnict.	13	69	18	201
prywatnym gosp. rolnym	5	80	15	54
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	14	70	15	142
276-399	11	73	17	123
400-549	5	74	20	148
550-799	11	70	19	152
Powyżej 799 zł	10	74	16	201
Ocena własnych war. mater.				
Źle	11	72	17	341
Średnie	12	68	21	393
Dobre	12	71	17	224
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	10	72	19	46
Raz w tygodniu	13	67	20	452
1-2 razy w miesiącu	10	69	21	174
Kilka razy w roku	9	76	14	199
W ogóle nie uczestniczy	13	71	16	88
Poglądy polityczne				
Lewica	6	82	12	289
Centrum	12	77	12	270
Prawica	17	71	12	180
Trudno powiedzieć	14	45	41	217

Tabela 7. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność wojska?

(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	68	14	17	959
Płeć				
Mężczyźni	74	15	11	458
Kobiety	63	14	23	501
Wiek				
18-24 lat	67	18	15	148
25-34	62	19	19	173
35-44	67	13	21	188
45-54	69	16	15	197
55-64	81	7	11	94
65 lat i więcej	68	10	21	158
Miejsce zamieszkania				
Wies	75	8	17	352
Miasto do 20 tys.	73	15	12	112
20-100 tys.	71	16	13	187
101-500 tys.	58	21	21	190
501 tys. i więcej mieszk.	55	18	26	118
Wykształcenie				
Podstawowe	70	13	17	246
Zasadnicze zawodowe	74	10	16	263
Średnie	65	17	18	332
Wyższe	57	22	21	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	49	25	26	66
Prac. umysł. niż. szczebla	74	7	19	72
Pracownicy fiz.-umysł.	61	14	25	95
Robotnicy wykwalifikowani	78	13	9	78
Robotnicy niewykwalifik.	72	10	18	38
Rolnicy	82	5	12	48
Pracujący na własny rach.	63	26	12	54
Bierni zawodowo				
Renciści	69	12	19	111
Emeryci	71	11	19	185
Uczniowie i studenci	59	26	15	80
Bezrobotni	74	13	13	97
Gospodynie domowe i inni	61	17	22	32
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	63	15	22	139
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	66	11	23	80
sekt. pryw. poza rolnict.	67	18	15	201
prywatnym gosp. rolnym	84	5	11	54
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	70	13	16	142
276-399	65	21	14	123
400-549	70	12	18	148
550-799	62	14	25	152
Powyżej 799 zł	67	16	17	201
Ocena własnych war. mater.				
Źle	65	16	18	341
Średnie	71	11	18	393
Dobre	67	17	16	224
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	70	12	18	46
Raz w tygodniu	72	10	18	452
1-2 razy w miesiącu	65	14	21	174
Kilka razy w roku	65	21	14	199
W ogóle nie uczestniczy	61	26	13	88
Poglądy polityczne				
Lewica	70	17	13	289
Centrum	69	15	16	270
Prawica	70	16	14	180
Trudno powiedzieć	63	9	28	217

Tabela 8. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **Narodowego Banku Polskiego?**
(%)

	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	44	28	28	959
Płeć				
Mężczyźni	48	31	21	458
Kobiety	40	25	35	501
Wiek				
18-24 lat	57	20	23	148
25-34	52	27	21	173
35-44	43	31	26	188
45-54	48	31	21	197
55-64	35	26	39	94
65 lat i więcej	26	27	47	158
Miejsce zamieszkania				
Wieś	35	27	38	352
Miasto do 20 tys.	43	29	28	112
20-100 tys.	52	27	20	187
101-500 tys.	51	23	25	190
501 tys. i więcej mieszk.	47	36	17	118
Wykształcenie				
Podstawowe	36	24	41	246
Zasadnicze zawodowe	38	33	29	263
Średnie	46	29	25	332
Wyższe	70	20	10	117
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	76	17	8	66
Prac. umysł. niż. szczebla	49	35	17	72
Pracownicy fiz.-umysł.	37	30	32	95
Robotnicy wykwalifikowani	40	39	21	78
Robotnicy niewykwalifik.	60	16	24	38
Rolnicy	42	43	15	48
Pracujący na własny rach.	47	37	16	54
Bierni zawodowo				
Rencisci	36	22	42	111
Emeryci	32	27	41	185
Uczniowie i studenci	63	19	19	80
Bezrobotni	41	29	30	97
Gospodynie domowe i inni	36	19	45	32
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	48	33	19	139
społce właścicieli				
prywatnych i państwa	55	23	21	80
sekt. pryw. poza rolnict.	47	32	20	201
prywatnym gosp. rolnym	34	43	23	54
Dochody na jedną osobę				
Do 275 zł	39	26	35	142
276-399	47	31	22	123
400-549	39	33	28	148
550-799	41	26	34	152
Powyżej 799 zł	53	25	22	201
Ocena własnych war. mater.				
Źle	36	32	32	341
Średnie	43	29	28	393
Dobre	58	20	22	224
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	45	21	34	46
Raz w tygodniu	44	26	31	452
1-2 razy w miesiącu	44	27	29	174
Kilka razy w roku	43	34	23	199
W ogóle nie uczestniczy	49	29	23	88
Poglądy polityczne				
Lewica	47	34	19	289
Centrum	49	29	23	270
Prawica	51	28	21	180
Trudno powiedzieć	30	18	53	217